REPUBLIKA HRVATSKA
Općinski sud u Dubrovniku
Dubrovnik

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

I

RJEŠENJE

Općinski sud u Dubrovniku po sutkinji tog suda Ani Poljanić, u pravnoj stvari tužitelja Boška Glavinića, OIB 99286318124, Put Oklada 47, Mlini, kojeg zastupa punomoćnik Tomo Šoletić, odvjetnik u Dubrovniku, protiv tuženika Raiffeisenbank Austria d.d., OIB 53056966535, Magazinska cesta 69, Zagreb, zastupanog po punomoćnici Azri Ćustović odvjetnici u Zagrebu, radi isplate, nakon održane glavne i javne rasprave zaključene dana 5. studenog 2026. u nazočnosti punomoćnika tužiteljice i zamjenika punomoćnika tuženika Janka Medovića, odvjetnika u Dubrovniku, 23. studenog 2026. objavio je i

p r e s u d i o j e

I. Utvrđuje se da su ništetne i bez pravnog učinka, odredbe Ugovora o kreditu br. 818-50-3912336 od 8. veljače 2007. solemniziranog po javnom bilježniku Anđelku Staniću iz Dubrovnika, pod broj: OU-104/07, dana 8. veljače 2007. između tuženika kao kreditora i tužitelja kao korisnika kredita, kojima je ugovorena valutna klauzula u švicarskim francima, i to odredbe čl.1., čl.7. i čl. 8.

II. Utvrđuje se da su ništetne i bez pravnog učinka, odredbe Ugovora o kreditu br. 818-50-3912336 od 8. veljače 2007. solemniziranog po javnom bilježniku Anđelku Staniću iz Dubrovnika, pod broj: OU-104/07, dana 8. veljače 2007. između tuženika kao kreditora i tužitelja kao korisnika kredita, kojima je ugovorena promjenjiva kamatna stopa na način da je tuženik ovlašten svojim jednostranim odlukama mijenjati kamatnu stopu, i to odredbe čl.2. st.1., čl. 8. i čl.10.

III. Odbija se točka 3. tužbenog zahtjeva koja glasi:
„Nalaže se tuženiku Raiffeisenbank Austria d.d., Magazinska cesta 69, Zagreb, OIB 53056966535 da tužitelju Bošku Glavinić, OIB 99286318124 isplati iznos od 20.894,23 EUR zajedno sa zakonskim zateznim kamatama tekućim
- na iznos od 14.518,69 EUR od 1. listopada 2015. do isplate
- na iznos od 6.375,55 EUR od 12. lipnja 2019. pa do isplate

i to za razdoblje od 1.10.2015. do 31. prosinca 2022. godine po stopi koja se određuje, za svako polugodište, po prosječnoj kamatnoj stopi na stanje kredita odobrenih za razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunato za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu uvećanoj za tri postotna poena, od 1. siječnja 2023. godine do 31. prosinca 2023. godine po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za 3 postotna poena, a od 1. siječnja 2024. godine po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, sve u roku od 15 dana pod prijetnjom ovrhe.“

IV. Prihvaća se točka III. eventualno kumuliranog tužbenog zahtjeva koja glasi:

„Nalaže se tuženiku Raiffeisenbank Austria d.d., Magazinska cesta 69, Zagreb, OIB 53056966535 da tužitelju Bošku Glavinić, OIB 99286318124 isplati iznos od 6.375,55 EUR zajedno sa zakonskim zateznim kamatama tekućim od 12. lipnja 2019. pa do isplate, i to za razdoblje od 1.10.2015. do 31. prosinca 2022. godine po stopi koja se određuje, za svako polugodište, po prosječnoj kamatnoj stopi na stanje kredita odobrenih za razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunato za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu uvećanoj za tri postotna poena, od 1. siječnja 2023. godine do 31. prosinca 2023. godine po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za 3 postotna poena, a od 1. siječnja 2024. godine po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, sve u roku od 15 dana pod prijetnjom ovrhe.“

V. Utvrđuje se da ne postoji potraživanje tuženika spram tužitelja u iznosu od 29.141,37 EUR, istaknuto prigovorom radi prebijanja.

VI. Nalaže se tuženiku naknaditi tužitelju troškove postupka u iznosu od 3.302,85 EUR-a sa zateznom kamatom po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, tekućom od 23. studenog 2026. do isplate, sve u roku od 15 dana, dok se sa ostatkom zahtjeva za naknadu troškova tužitelj odbija.

i r i j e š i o j e

I. Odbija se prigovor tuženika o mjesnoj nadležnosti ovog suda kao neosnovan.

II. Dopušta se preinaka tužbenog zahtjeva.

Obrazloženje

1.1. Tužitelj u tužbi u bitnome navodi da je dana 8. veljače 2007. zaključio sa tuženikom Ugovor o kreditu br. 818-50-3912336 solemniziran po javnom bilježniku Anđelku Staniću iz Dubrovnika pod posl.br.OU-104/07 istog dana. Navodi da mu je odobren stambeni kreditu u iznosu od 126.968,00 CHF u kunsko protuvrijednosti obračunato po srednjem tečaju za CHF tečajne liste kreditora važeće na dan korištenja kredita uz ugovorenu redovnu kamatu od 3,95 % godišnje, dok se tužitelj istim ugovorom obvezao otplaćivati predmetni kredit u 360 mjesečnih anuiteta. Sukladno čl. 7. ugovora otplata se vrši u razdoblju od 360 mjeseci, a mjesečni anuitet se obračunava po srednjem tečaju kreditora važećem na dan dospijeća, s time da se tijekom prvih pet godina otplate kredita rada može mijenjati sukladno pisanom zahtjevu korisnika kredita koji uredno otplaćuje kredit, s time da anuiteti na mogu biti manji od minimalnog, niti veći od maksimalnog iznosa anuiteta utvrđenog odlukom kreditora, a nakon isteka roka od 5 godina neotplaćeni iznos kredita (glavnica i kamate) otplaćuju se u jednakim mjesečnim anuitetima. Člankom 8. ugovora ugovoreno je da kreditor može zasnovati hipoteku na navedenoj nekretnini u iznosu kunske protuvrijednosti odobrenog iznosa kredita obračunato o srednjem tečaju kreditora na dan dospijeća tražbine, s redovnom kamatnom stopom od 3,95% godišnje, promjenjivom, u skladu sa Odlukom o kamatnim stopama kreditora. Člankom 10. ugovora ugovoreno je da se na sve što nije regulirano ugovorom primjenjuju opći akti kreditora kojima je regulirano kreditiranje građana sa svim njihovim izmjenama i dopunama donesenim za vrijeme trajanja ugovora. Dana 9. veljače 2016. kredit je konvertiran. Kamate su se tijekom godina mijenjale jednostranom odlukom banke a visina mjesečnog anuiteta mijenjala se promjenom tečaja CHF prema kuni.

1.2. Navodi da je presudom Visokog trgovačkog suda Pž-7129/13 od 13. lipnja 2014. potvrđena presuda Trgovačkog suda u zagrebu P-1401/12 od 04. srpnja 2013. u dijelu kojim je presuđeno da je tuženik (među ostalim bankama) u razdoblju od 01. lipnja 2004. do 31. prosinca 2008. povrijedio kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita tako što je u potrošačkim ugovorima o kreditima koristio nepoštenu ugovornu odredbu kojom je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja ugovorne obveze promjenjiva u skladu sa jednostranom odlukom banke, o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo, te koja je stoga ništetna i kojim odredbama su povrijeđeni kolektivni interesi i prava potrošača. Protiv drugostupanjske odluke odnosno odluke Visokog trgovačkog suda u Zagrebu od 13. lipnja 2014. godine posl. br. Pž-7129/13 izjavljene su revizije koje su odbijene odlukom Vrhovnog suda od 09. travnja 2015. godine broj: Revt-249/14-2. Navedene presude donesene su povodom tužbe za zaštitu kolektivnih interesa potrošača-korisnika kredita radi utvrđenja ništetnosti ugovornih odredbi kojima je ugovorena promjenjiva kamatna stopa u skladu sa jednostranom odlukom banke. U odnosu na promjenjivu kamatnu stopu predmetni Ugovor o kreditu ne sadrži precizan način utvrđivanja promjenjive kamatne stope pa je tako tuženik, koristeći ugovornu odredbu prema kojoj se kamata, koja je ugovorena kao promjenjiva određuje prema odluci banke, postupao jednostrano protivno odredbama čl. 81, 82 i 90 Zakona o zaštiti potrošača iz 2003. odnosno čl. 96. i 97. Zakona o zaštiti potrošača iz 2007. godine, dok s druge strane, zbog činjenice da se o visini kamatne stope nije pojedinačno pregovaralo, tužitelj nije imao

utjecaja na sadržaj navedene odredbe Ugovora. Predlaže utvrditi ništetnim spomenute odredbe ugovora o kreditu i naložiti tuženiku isplatu pretplaćenih iznosa.

2.1. U odgovoru na tužbu tuženik ističe prigovor mjesne nenadležnosti navodeći da su parnične stranke odredbom čl. 13. Ugovora o kreditu ugovorile mjesnu nadležnost u mjestu sjedišta kreditora tj. tuženika odnosno stvarno nadležnog suda u Zagrebu obzirom da je sjedište tuženika u Zagrebu kao i da se osim toga, na ovaj slučaj primjenjuju pravila o općemjesnoj nadležnosti temeljem kojih je sud u Zagrebu također mjesno nadležan.

2.2. Nadalje osporava tužbu i tužbeni zahtjev u cijelosti jer da tužitelj neosnovano smatra djelomično ništetnima odredbe ugovora o kreditu kojima je glavnica kredita vezana uz valutu CHF i kojima je ugovorena kamatna stopa koja je promjenjiva sukladno odlukama tuženika kao i visinu tužbenog zahtjeva te ističe prigovor zastare. Tuženik prvenstveno ukazuje na činjenicu da je Dodatkom ugovoru broj Konv-01/2016 izvršena konverzija tužiteljeva kredita u skladu s prisilnim odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN 102/15, dalje u tekstu: ZIDZPK) i da je postupajući po odredbama čl. 19.c. st. 1. toč. 2. ZIDZPK tuženik tužitelju ponudio konverziju predmetnog ugovora, a koju je konverziju tužitelj dobrovoljno prihvatio i time je kredit izmijenjen u kredit s valutnom klauzulom u EUR na koji su primijenjene promjenjive redovne kamatne stope jednake kamatnim stopama (po iznosu, vrsti i razdoblju promjene) onima koje je tuženik primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja u kunama s valutnom klauzulom u EUR, a sve uplate koje je tužitelj izvršio prema otplatnom planu u CHF obračunate su prilikom izrade novog otplatnog plana. Ističe da je konverzijom kredita obuhvaćeno cjelokupno razdoblje trajanja predmetnog kredita i to na način da je tužiteljev ugovor izmijenjen kao da je tužitelj 16. travnja 2007. zaključio ugovor s valutnom klauzulom u EUR i sve i da je vezanje glavnice kredita uz CHF ništetno, a nije, nakon provođenja konverzije utvrđivanje ništetnosti istih odredaba nije osnovano jer su sporne odredbe prisilnim propisima u cijelosti izmijenjene i to na način kao da nikada nisu niti bile ugovorene i da su sve uplate izvršene po otplatnom planu u CHF uračunate prilikom izračuna konverzije i promjene kamate i valute ugovora, da je provedbom konverzije tužitelju neotplaćena glavnica kredita smanjena za ukupno 37.532,46 EUR i da su konverzijom kredita iscrpljene sve pravne pretpostavke za bilo kakva daljnja potraživanja na ime valute CHF ili kamate po otplatnom planu u CHF jer su u cijelosti obuhvaćeni konverzijom u smislu odredbe čl. 81. st. 5. ZZP-a iz 2003., odnosno čl. 96. st. 5. ZZP a iz 2007. te da su neosnovani tužbeni zahtjevi jer se temelje na ništetnosti ugovornih odredaba koje kao takve više ne postoje, stoga ne postoji ni ugovorna ni zakonska pretpostavka za isplatu temeljem otplatnog plana u CHF jer je isti izmijenjen u otplatni plan s EUR i kamatama primjenjivim na kredite vezane uz valutnu klauzulu EUR i to s danom zaključenja osnovnog ugovora o kreditu. U odnosu na eventualne navode tužitelja da bi sporne odredbe ugovora bile ništetne, a da isto nije uzeto u obzir prilikom izrade prijedloga konverzije, ukazuje se na stav Vrhovnog suda Republike Hrvatske izražen u odluci posl.br. Rev-1172/18 u kojoj kaže: „Načelno promatrano izvor obveze može biti volja stranaka, zakon i odluka suda ili koje druge vlasti, pa se i ništetna odredba nekog ugovora također može nadomjestiti voljom stranaka (što je uobičajeni način izmjene i dopune ugovora), odlukom suda te izravnom primjenom prisilnog propisa koji na jasan način dopunjava ili mijenja odredbe ugovora." te nadalje navodi da se „radi o obveznom propisu, pa su po prirodi stvari, nakon stupanja na snagu Zakona o zaštiti osobnih podataka/12,

Banka i Korisnik u ovom i sličnim slučajevima mogli zamijeniti ništetnu odredbu o promjenjivoj kamatnoj stopi samo u okviru prethodno spomenutog članka (...)“, te da je „Ustavni sud Republike Hrvatske takvo uplitanje zakonodavca u već postojeće ugovorne odnose sa sličnim pravnim pitanjima ocijenio kao nesukladno Ustavu Republike Hrvatske“ te da je Sud Europske unije ocijenio da takvo uplitanje zakonodavca nije nesukladno pravu Europske unije.

2.3. U konkretnom slučaju navodi da su odredbe koje tužitelj smatra ništetnima izmijenjene prisilnim propisom (Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju) u odnosu na tuženika i voljom stranaka u odnosu na tužitelja i da je tužitelj slobodnom voljom pristao na ponudu konverzije koju mu je tuženik bio obvezan dostaviti a da čak i da su odredbe o valutnoj klauzuli i promjenjivoj kamatnoj stopi iz ugovora o kreditu bile ništave, što tuženik osporava, one su retroaktivno izmijenjene obveznim propisom i voljom stranaka kao da nikada nisu ni bile ugovorene, te predmetni ugovor o kreditu danas postoji kao da je od samog početka bio vezan za valutu EUR s kamatnom stopom koja se primjenjuje na kredite u EUR. Opreza radi protivni se visini tužbenog zahtjeva i ističe prigovor zastare.

3.Tužitelj u podnesku od 11. studenog 2019. u odnosu na prigovor mjesne nenadležnosti navodi da je ugovorena nadležnost suda u mjestu sjedišta kreditora, ali da se i tu radi o unaprijed formuliran od strane tužene, pa se radi o nepoštenoj ugovornoj odredbi jer je suprotna načelu svjesnosti i poštenja, a tužitelja kao fizičku osobu stavlja u nepovoljniji položaj. Upućuje na Direktivu Vijeća EEZ od 5. travnja 1993. koja je implementirana u hrvatsko zakonodavstvo. Sud EU utvrdio je obvezu nacionalnih sudova da ex offo ispituje poštenost spornih odredbi i potvrdio da se prorogacijska klauzula u potrošačkim ugovorima ima smatrati nepoštenom odredbom (C-240/98). Neosnovanim smatra prigovor zastare jer se zastara zahtjeva pojedinaca čija su prava i interesi obuhvaćeni tužbom za zaštitu kolektivnih interesa prekida podnošenjem tužbe, a ponovno počinje teći kada je pravomoćno udovoljeno toj tužbi u pogledu spomenutih prava ili interesa. Osim toga potraživanje nije zastarjelo po pravilima čl. 1110 ZOO-a, a prigovor zastare je neosnovan i jer je zastara obuhvačena pravnim učincima ništetnosti ugovornih odredbi o načinima određivanja kamatne stope i valutnoj klauzuli. Smatra da provedena konverzija nije od značaja za odluku u ovoj stvari s obzirom da se konverzija isključivo odnosi na ugovorne odveze dok se tužbom traži nešto posve drugo, i to ispunjenje samostalne izvanugovorne obveze tuženika prema tužitelju koja je proistekla iz tuženikovog stjecanja bez osnove. Među strankama je nesporno da tuženik nije udovoljio tužbenom zahtjevu i ispunio dužnu činidbu, niti je ta činidba prestala na neki drugi način, dakle i dalje postoji. Ističe da konverzija po ZPK nije isto što i konverzija u smislu ZOO-a, onom po ZPK se mijenja postojeći ugovor dok po ZOO-u konverzija isključuje bilo kakvu izmjenu postojećeg ugovora. Neosnovanima ocjenjuje i tvrdnje iz odgovora na tužbu da odredbe o valutnoj klauzuli i promjenjivoj kamatnoj stopi ne bi bile ništetne.

4. Tuženik u podnesku od dana 6. svibnja 2020. navodi da smatra da ugovaranje mjesne nadležnosti nije dovelo tužitelja u nepovoljniji položaj jer je on zastupan po odvjetniku i njegova osobna prisutnost nije potrebna, a ništa ga nije sprečavalo da angažira odvjetnika u Zagrebu. Čak i kada bi ta klauzula bila nevaljana općemjesno nadležan je sud u Zagrebu. Smatra da njegove navode o neosnovanosti tužbenog zahtjeva potvrđuje odluka donesena u postupku Gos-1/2019 pred Vrhovnim sudom

RH, a u kojoj je odlukom potvrđena valjanost Dodatka ugovoru kojim je provedena konverzija. U toj odluci VSRH je potvrdio da je zakon o konverziji izvanredna jednokratna mjera zakonodavca propisana posebnim zakonom, pa su navodi tužitelja da se konverzijom samo uređuju odnosi između ugovornih strana za ubuduće odnosno od sklapanja dodatka bespredmetni. VSRH također navodi da dodatak predstavlja novu pravnu osnovu koja je nastala na temelju novonastalih ugovornih odnosa koji su trebali biti sklopljeni suglasno tom zakonu. Dakle ugovorne strane su svoj ugovorni odnos obnovile sa retroaktivnim učinkom na način da je isti od njegovog zasnivanja vezan uz valutu u EUR. Neosnovanim drži stav tužitelja da nije posve obeštećen jer se konverzija ne odnosi na razdoblje od zaključenja ugovora o kreditu do sklapanja dodatka, dok ispravnim smatra da se smatra da ugovor s valutnom klauzulom u CHF-u i početni otplatni plan ne postoje i kao da se nikada nisu sklopili, pa ne postoji ni ugovorna ni zakonska pretpostavka za isplatu kako to traži tužitelj. VSRH u oglednom sporu također zaključuje da se o pravnom interesu i osnovanosti zahtjeva eventualno moglo raspravljati samo u slučajevima gdje konverzija nije provedena. Posljedica konverzije je stvaranje novog ugovornog odnosa i to na način da je kredit vezan za valutu CHF u cijelosti i retroaktivno zamijenjen kreditom vezanim za valutu EUR uvažavajući sve eventualne preplate sukladno ZID ZPK, pa stoga tužbeni zahtjev treba odbiti. Ponavlja navode o primjenjivosti odluka iz sporova za zaštitu kolektivnih interesa, valjanosti odredbi o valutnoj klauzuli, te o činjenici da je tužitelju ako ga se promatra kao dobro informiranu, pažljivu i opreznu osobu ta odredba bila uočljiva, jasna, lako razumljiva. O odredbama se pojedinačno pregovaralo o valutnoj klauzuli za koju će se vezati tužiteljev ugovor o kreditu tj. tužitelj je mogao birati između ugovora u CHF ili EUR. Ugovor nije bio sastavljen na principu uzmi ili ostavi jer je tužitelj mogao utjecati na spornu odredbu izborom između valutne klauzule u CHF, EUR ili kredita u kunama jer u to vrijeme nije bilo zapreka ili zakonskih ograničenja za ugovaranje kredita u drugim valutama. Kako se o toj ugovornoj odredbi pojedinačno pregovaralo ista se ne može smatrati nepoštenom odnosno ništetnom. Nije postojala neravnoteža u pravima i obvezana stranaka suprotno načelu savjesnosti i poštenja, jer je i prije donošenja ZID ZPK tužitelj imao mogućnost konverzije kredita u kredit sa valutnom klauzulom u EUR što proizlazi iz čl. 9. Ugovora o kreditu. Sve da je ugovaranjem valutne klauzule u CHF neravnoteža postojala tom odredbom je tužitelju dana mogućnost kompenzacije navodne neravnoteže, a koju mogućnost on nije iskoristio. Ta klauzula nije ugovorena kao jednostrana i ne štiti samo tuženika, već kao dvostrana koja obvezuje i tuženika i pošto je i sam zadužen u toj valuti njeno ugovaranje mu ne donosi nikakav ekstra profit. Neravnoteža na koju ukazuje tužitelj nije nastala činjenicom da banka u predugovornom stadiju nije tužitelja obavijestila o nečemu što je bilo bitno, već rastom CHF-a u odnosu na ostale svjetske valute kojeg nitko nije mogao predvidjeti. I odredbu o promjenjivoj kamatnoj stopi smatraju lako uočljivom i razumljivom i jasnom, način promjene koja je ugovorena reguliran je općim uvjetima tuženika, a tužitelj je potpisom ugovora potvrdio da je s njima upoznat, što isključuje test poštenosti. S obzirom da je sporan dio odredbe koji bankama omogućuje da mijenjaju kamatnu stopu jednostranom odlukom, i da se kamatna stopa mijenjala, tužitelj je dužan dokazati da su promjene kamatne stope učinjene od strane tuženika nisu bile opravdane i učinjene u skladu sa načelom savjesnosti i poštenja i da je tužitelju nastala šteta. Smatra da u trenutku sklapanja ugovora nije postojala obveza tuženika da u pogledu promjenjive kamatne stope ugovara egzaktne parametre i metodu izračuna tih parametara , te je tuženik koristio svoje ovlaštenje da temeljem svoje odluke mijenja kamatne stope onda kada bi za to

imao opravdani razlog, vodeći se pri tome načelom savjesnosti i poštenja i zabrane zlouporabe prava. Tuženik je u tada važećim Općim uvjetima propisao da banka visinu kamatne stope mijenja u zavisnosti od tekućih tržišnih prilika, cijene novaca i kapitala na domaćem i inozemnim tržištima. Svi ti kriteriji su detaljno razrađeni u Načelima za utvrđenje promjena kamatnih stopa i Pravilniku o obračunavanju kamata i naknada koji su stupili na snagu 1.1.2011. Tuženik je prilikom formiranja kamatnih stopa u obzir uzeo 6-mjesečni LIBOR za CHF, 10-godišnje premije rizika za hrvatsko tržište i 6-mjesečni trošak regulacije izračunat za obveznu pričuvu banaka koja se mora održavati na računu HNB-a, a ti parametri predstavljaju opravdan razlog za promjenu kamatne stope potrošačima. Promjene tih parametara korespondiraju sa promjenama kamatne stope od strane tuženika, s time da su troškovi financiranja od 2007.-2011. porasli više nego što je tuženik klijentima povećao kamatnu stopu. Sklapajući ugovor sa promjenjivom kamatnom stopom tužitelj je unaprijed dao suglasnost da se kamatna stopa tijekom otplate kredita promijeni, pa je stoga tužitelj mogao očekivati da će se to dogoditi. Djelatnici tuženika su obučeni da potrošačima ukažu na rizik promjene kamatne stope. S obzirom da su stranke sklopile ugovor sa promjenjivom kamatnom stopom tuženik smatra da tužitelj ne može zahtijevati da mu se vrate iznosi koje je platio kao da je sklopljen ugovor sa fiksnom kamatnom stopom, te da je potrebno ispitati razinu savjesnosti i primijenjene pažnje od strane tužitelja. Vezano za pozivanje tužitelja na odluku VSRH Rev-2245/17 u odnosu na zastaru potraživanja, tuženik smatra da su i navedena odluka i odluka Ustavnog suda U-III-2922/18 koja je uslijedila, neobrazložene i arbitrarne i da je njima tuženiku povrijeđeno pravo na pravično suđenje. Tužiteljeva mogućnost podnošenja predmetne tužbe ni na koji način nije bio vezan za donošenje odluke u kolektivnom sporu, niti je to bio smisao postupka kolektivne zaštite. Tužbu za zaštitu kolektivnih interesa nije podnio vjerovnik, niti je podnesena za utvrđenja, osiguranja ili ostvarivanje kakve tražbine, nego se utvrđuje da je trgovac – u konkretnom slučaju tuženik- povrijedio kakve kolektivne interese i nalaže mu se da s takvim postupanjem prestane. Stvaranjem novih pravila o prekidu zastare uslijed podnošenja kolektivne tužbe narušava se načelo trodiobe vlasti jer sudovi preuzimaju ulogu zakonodavca, a time i pravna sigurnost. Protivi se izvođenju dokaza provođenjem financijskog vještačenja, a ukoliko isto bude provedeno svakako smatra da vještak u obzir treba uzeti iznos za koji je umanjena preostala glavnica. Ako vještak navedeno ne bi uzeo u obzir ističe procesnopravni prigovor radi prebijanja tražbine tuženika prema tužitelju u iznosu od 219.565,65 kuna sa zakonskom zateznom kamatom od 1. listopada 2015.

5. Tužitelj u podnesku od dana 21. ožujka 2025. u bitnom navodi da smatra da provedena konverzija nije od značaja za odluku o ovoj pravnoj stvari, a odluka u predmetu Gos-1/2019 odnosi se isključivo na valjanost zaključenih sporazuma o konverziji, na što se tužitelj nije pozivao u svom tužbenom zahtjevu. Stav tuženika da je tužitelju prihvatom konverzije prestalo pravo na bilo kakvo potraživanje vezano za ugovor u CHF-u smatra neosnovanim jer niti odredbama Zakona o izmjenama zakona o potrošačkom kreditiranju niti samim aneksom ugovora se ni na koji način ne spominje način rješavanja ništetnih ugovornih odredbi iz ugovora o kreditu u CHF-u. Glavni motiv donošenja tog zakona je bio da se položaj korisnika kredita u CHF-u izjednači sa položajem potrošača sa kreditom denominiranim u euru, a ni jedna odredba ne širi primjenu na izvanugovorne obveze koje proizlaze iz ugovora o kreditu, pa tako ni obaveze vraćanja stečenog bez osnove. Zaključenjem aneksa ugovora tužitelju nije u cijelosti podmiren, a ništetnost nastupa po samom zakonu i

nastaje od trenutka sklapanja ugovora, pri čemu ništetan ugovor ne postaje valjan ni kada uzrok ništetnosti naknadno nestane. Poziva se na stav Suda EU iz odluke C-118/17 prema kojoj se čl. 6- st.1. Direktive 93/13/EZ mora tumačiti na način da se ugovorna odredba koja je proglašena nepoštenom mora smatrati načelno kao da nikada nije ni postojala, tako da ne može imati učinak na potrošača s posljedicom ponovne uspostave pravne i činjenične situacije u kojoj se potrošač nalazio da navedena odredba ne postoji. Činjenica da su određene ugovorne odredbe proglašene nepoštenima i ništetnima i zamijenjene novim odredbama kako bi se održao predmetni ugovor, ne može proizvesti učinak smanjenja zajamčene zaštite potrošača. Slijedom navedenog tužitelj smatra da u konkretnom slučaju konvertiranjem kredita nije postignut učinak zaštite njegovih prava i interesa iz razloga što aneksom ugovora nije otklonjena neravnoteža u pravima ugovornih strana, niti je tužiteljev kondemnatorni zahtjev konzumiran prihvaćanjem izračuna konverzije. Postojanje pravnog interesa za pružanje pravne zaštite je opća procesna pretpostavka od koje ovisi dopustivost suđenja u određenoj pravnoj stvari, pa s oslonom na razloge koje VSRH iznosi u odluci Rev-2868/2018 nedvojbeno proizlazi i pravni interes tužitelja u ovom postupku za postavljanje kondemnatornog zahtjeva za isplatu preplaćenih iznosa s osnova ništetnih odredbi o valutnoj klauzuli i kamatnoj stopi sve do dana zaključenja dodatka ugovora o kreditu kojim je izvršena konverzija. Poziva se i na odluku VSRH u predmetu Rev-18/2018 u kojoj je izražen stav da su pogrešna pravna stajališta drugostupanjskog suda da se ne može utvrđivati ništetnim ugovor, pa tako ni odredbe ugovora, koji je prestao važiti raskidom, odnosno da se nakon konverzije ne može više tražiti utvrđenje ništetnosti osnovnog ugovora. U navedenim odlukama VSRH je izrazio svoj stav da su odredbe osnovnog ugovora izmijenjene u pogledu valutne klauzule, kamatne stope i iznosa preostale neotplaćene glavnice, te je postignut sporazum o raspolaganju pretplatom, što ne znači da je korisnik kredita izgubio pravni interes za utvrđenjem da su pojedine odredbe ugovora o kreditu ništetne, te da nema zapreke da se traži utvrđenje odredbi osnovnog ugovora ništetnim jer je do dana sklapanja sporazuma o konverziji važio osnovni ugovor, proizvodio pravne učinke koji se upravo odnose na ispunjavanje obveze korisnika kredita temeljem nepoštenih i ništetnih ugovornih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli. Treba jasno utvrditi da se prilikom provođenja konverzije nije zatvarala glavnica kredita sukladna početnom otplatnom planu, odnosno bez promjena kamatne stope i tečaja, već glavnica kredita koja je rezultat uključivanja svih promjena tečaja i kamatnih stopa, dok su predmet ove tužbe više plaćeni iznosi temeljem ništetnih odredbi o valutnoj klauzuli u CHF-u i promjenjivoj kamatnoj stopi. U odnosu na tvrdnju tuženika da se uopće ne može raspravljati o ništetnosti odredbi za koje je prisilni propis presumirao ništetnost i naložio zamjenu istih dopuštenima, tužitelj upućuje na odredbu čl. 145 st.1. ZOO-a koja propisuje da obnova nastaje ako se vjerovnik i dužnik suglase da postojeću obvezu zamijene novom i ako nova obveza ima različitu glavnu činidbu ili različitu pravnu osnovu, a čl. 148. st.1. ZOO-a propisuje da je obnova bez učinka ako je prijašnja obveza bila ništetna ili se do trenutka sklapanja ugovora o obnovi već ugasila. Sklapanjem ugovora o konverziji nije moglo doći do valjane obnove osnovnog ugovora i to zbog ništetnosti odredbi o valutnoj klauzuli i promjenjivoj kamatnoj stopi u istom. Ističe da se na navedeni ugovor primjenjuju odredbe Zakona o zaštiti potrošača iz 2003., a kojim su implementirane odredbe Direktive Vijeća 93/13 EEZ o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima. Oni u sebi sadrže regulativu u čemu se sastoji kontrola nepoštenosti, koju sud mora provoditi po službenoj dužnosti, a gdje je bitno da je potrošač osoba koja se nalazi u slabijem

položaju u odnosu na prodavatelja ili pružatelja usluga, da test nepoštenosti predstavlja postojanje ugovornih odredbi o kojima se nije pregovaralo u slučaju da se radi o ugovornim odredbama koje su unaprijed sastavljene za veći broj ugovora i kojima prodavatelj robe ili pružatelj usluga predlaže drugoj strani uvjete u smislu tzv. Općih uvjeta ili formaliziranog tipskog ugovora na koji potrošač ne može utjecati (presude C-92/11. C-154/15, C-307/15, C-308/15), da okolnost da je neka odredba proglašena ništetnom i nepoštenom putem zakona i zamijenjena novim odredbama ne može proizvesti učinak smanjenja zajamčene zaštite potrošača (C-118/17). Osim toga u odluci C-452/18 sud navodi kako odredba koja je utvrđena kao nepoštena može biti predmet ugovora o obnovi i kada se potrošač odrekne učinaka do kojih bi dovelo proglašavanje te odredbe nepoštenom pod uvjetom da je to odricanje rezultat slobodnog i informiranog pristanka potrošača, a što treba provjeriti nacionalni sud. Time bi sporazum o konverziji bio valjan i mogao značiti odricanje od daljnjih potraživanja samo ako bi takvo odricanje bilo rezultat slobodnog i informiranog pristanka. Potpuno je jasno da u slučajevima kao što je ovaj potrošač nije bio informiran, pa se time nije odrekao ni učinka koje bi imalo utvrđenje odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli ništetnom. Europski sud je više puta iznio svoj stav da se potrošač ne može valjano odreći buduće sudske zaštite. U odnosu na prigovor zastare poziva se na pravno shvaćanje Građanskog odjela VSRH od 30. siječnja 2020., dok vezano za solemnizaciju ugovora ističe da su sam čin solemnizacije i postupanje javnog bilježnika pravno irelevantni za ovaj spor. Prigovoru radi prebijanja se protivi kao neurednom, podredno kao neosnovanom. Smatra da je glavnica određena aneksom ugovora znatno veća od glavnice kredita kakva bi ona bila da nisu primijenjene odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutna klauzula te je stoga zahtjev tuženika za priznavanjem navedenog iznosa kao njegove tražbine u potpunosti neosnovan. Opreza radi na takvo potraživanje ističe prigovor zastare.

6. Tužitelj je podneskom od 4. veljače 2026. precizirao tužbeni zahtjev u toč.3. tako da istim sada traži da tuženik isplati tužitelju iznos od 20.894,23 EUR zajedno sa zakonskim zateznim kamatama koje na iznos od 14.518,69 teku od 1. listopada 2015. do isplate, dok na iznos od 6.375,55 teku od dana podnošenja tužbe 12. lipnja 2019. pa do isplate.

7. Tuženik se usprotivio navedenoj preinaci kojom je tužbeni zahtjev povećan, te ističe prigovor zastare. Osim navedenog tužitelj je takvim zahtjevom uglavničio zakonske zatezne kamate, što tuženik smatra da je protivno odredbi čl. 31 ZOO-a. Smatra shvaćanja iz odluke VSRH Rev-1096/2022 na koju se poziva tužitelj pogrešnim i neosnovanim. Ako bi sud unatoč svemu iznesenom tužbeni zahtjev ipak nađe osnovanim ističe kao i ranije prigovor radi prebijanja, te isti sada izražava u valuti EUR tako da iznos tražbine iznosi 29.141,37 EUR.

8. Tužitelj u podnesku od dana 7. srpnja 2026. navodi da prije svega ostaje pri postavljenom tužbenom zahtjevu kako je on postavljen podneskom od 4. veljače 2026., no u svjetlu odluke VSRH u predmetu Rev-457/2025 od 27. svibnja 2026. ističe eventualno kumulirani tužbeni zahtjev na način da se u toč.3. izreke nalaže tuženiku da tužitelju isplati iznos od 6.375,55 EUR sa zakonskom zateznom kamatom od dana podnošenja tužbe 12. lipnja 2019. do isplate. Predlaže da sud ukoliko smatra da bi u ovoj pravnoj stvari bio dužan primijeniti stav iz te odluke, iako tužitelj smatra da prevagu treba dati izdvojenim mišljenjima uz odluku, da onda

prihvati eventualno kumulirani zahtjev i tuženika obveže da tužitelju u cijelosti naknadi troškove vođenja postupka.

9. Podneskom od 13. srpnja 2026. tuženik se i ovoj preinaci usprotivio smatrajući da tužitelja ništa nije sprečavalo da do zaključenja prethodnog postupka postavi eventualno kumulirani tužbeni zahtjev, što on nije učinio niti navodi okolnosti koje bi opravdavale takvo postupanje. Smatra da tužitelj pogrešno primjenjuje institut eventualno kumuliranog tužbenog zahtjeva budući da je podredni tužbeni zahtjev u cijelosti sadržan u osnovnom tužbenom zahtjevu, i o tom zahtjevu ne bi trebalo biti odlučeno zasebno već prilikom odlučivanja o osnovnom zahtjevu. Ako bi sud prihvatio preinaku tužbe tada ističe prigovor zastare jer se zastarni rok ima računati prema danu podnošenja preinačene tužbe, a ranija se tužba smatra povučenom. Osim navedenog ističe da je zahtjev postavljen protivno odredbi čl. 31 ZOO-a s obzirom da tužitelj na uglavničene zakonske zatezne kamate sada potražuje i daljnje zatezne kamate od dana podnošenja tužbe, iako kamate može potraživati samo od podnošenja takvog zahtjeva sudu. Predlaže sudu takve zahtjeve odbiti i obvezati tužitelja da tuženiku naknadi troškove postupka.

10.1. U tijeku postupka sud je pročitao sve isprave koje prileže spisu, i to Ugovor o kreditu br. 818-50-3912336 ovjeren po javnom bilježniku Anđelku Staniću iz Dubrovnika pod posl.br.OU-104/2007 od 8. veljače 2007. (stranica 11-16 spisa), prijepis knjigovodstvene kartice od 31. siječnja 2019. (stranica 17-24 spisa), otplatni plan (stranica 25-30), Dodatak broj KONV-01/2016 ugovora o kreditu br. 818-50-3912336 od 4. veljače 2016. (stranica 31-36), obavijest od 15. siječnja 2015. (stranica 53-54 spisa), izjavu o prihvatu izračuna konverzije (stranica 55-56 spisa), izračun stanja nakon provedene konverzije s otplatnim planom (stranica 57-60 spisa), Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (stranica 61-63 spisa), izvještaj ovlaštenog revizora od 13. siječnja 2016. (stranica 188-191 spisa), Promotivne uvjete odobravanja RBA Flexy stambenih kredita u periodu od 1.1.2007. do 28.02.2007. (stranica 192.-197 spisa), pregled kretanja tržišnih parametara od prvog kvartala 2004. do prvog kvartala 2013. (stranica 198 spisa), te dostavljenu sudsku praksu.

10.2. Sud je proveo dokaz saslušanjem tužitelja (iskaz stranica 445-446 spisa) te financijskim vještačenjem po stalnom sudskom vještaku Stefani Gardašanić (nalaz i mišljenje stranica 316-343 spisa), koje je vještakinja usmeno obrazložila (iskaz stranica 452 spisa). Tuženik je odustao od predloženog izvođenja dokaza saslušanjem svjedoka Roberta Svilovića, dok su inzistirali na saslušanju svjedoka Pera Miljasa, u vrijeme sklapanja ugovora javnobilježničkog prisjednika u uredu javnog bilježnika Anđelka Stanića. Sud nije prihvatio navedeni dokazni prijedlog jer je isti suvišan.

10.3. Iz sadržaja Ugovora o kreditu br. 818-50-3912336 koji su tužitelj kao korisnik kredita i tuženik kao kreditor sklopili 8. veljače 2007. proizlazi da su stranke istim ugovorile stambeni kredit, s odobrenim iznosom kunske protuvrijednosti 126.968,00 CHF uz redovnu kamatnu stopu 3,95 %, promjenjivu u skladu s Odlukom kamatnoj stopi Kreditora, uz rok otplate 360 mjeseci u kunskoj protuvrijednosti po srednjem tečaju kreditora za CHF važeće na dan dospijeća prema otplatnom planu.

10.4. U svom iskazu vještakinja navodi da u cijelosti ostaje pri nalazu i mišljenju koje je sudu dostavila dana 17. prosinca 2025. U nalazu i mišljenju, nakon pregleda evidencija uplata po kreditu te obračuna, vještakinja smatra (sve samo uzevši u obzir pozitivne tečajne razlike):
- da je konverzija provedena u skladu sa zakonom
- da je u konverziji utvrđen manjak od 46,47 EUR, te pošto u konverziji nije bio preplate, zatezna kamata i preplata kamate i tečaja se nemaju s čim prebiti
- da je utvrđena više plaćena kamata u iznosu od 5.201,86 EUR
- da je utvrđen iznos pozitivnih tečajnih razlika u iznosu od 9.316,82 EUR
- da zatezna kamata na pretplatu tečaja i kamata iznose 6.375,55 EUR.
Tuženik je nalazu i mišljenju prigovorio u smislu prigovora na zadatak koji je dan vještaku odnosno ističe prigovore pravne prirode, dok prigovora na financijskih prigovora na matematički izračun koji je napravio vještak. Korigira iznos kojeg ističe u prigovoru radi prebijanja tako da isti sada iznosi 29.141,37 EUR (dosadašnji iznos uvećan za iznos tzv. negativnih razlika od 127,49 EUR). Tužitelj nije imao prigovora na nalaz i mišljenje vještaka.

10.5. Tužitelj u svom iskazu navodi da je predmetni ugovor o kreditu sa tuženikom sklopio jer mu je trebao novac za renovaciju obiteljske kuće u kojoj i dalje živi. Obratio se tuženoj banci jer je tamo poznavao djelatnicu koja je radila na ugovaranju kredita pa je zato u nju imao povjerenja. Nije mu ponuđen kredit u kunama, rečeno mu je da je moguće dobiti kredit u euru ali da za takvo kreditiranje treba tri jamca. Imao je dojam da se potiče i favorizira kreditiranje u CHF-u, za koje se na kraju i on odlučio jer nisu bili postavljeni nikakvi uvjeti osim imati sudužnika i upisati hipoteku. Vjerovao je preporuci osobe koju je poznavao, i za koju je smatrao da je stručna. O CHF ništa nije posebno znao osim da postoji, nije ga nikada u životu vidio niti mu je u toj valuti isplaćen kredit. Od ranije spomenute djelatnice banke jedino je kao pojašnjenje dobio da je to za njega najpovoljnija opcija. Termin valutna klauzula mu je poznat, ali tada je njegovo razmišljanje u smislu značenja tog izraza bilo da je mislio da se radi o manjim promjenama. Isto tako je razmišljao o promjenjivoj kamatnoj stopi, mislio je da se radi o manjim korekcijama iznosa na više ili manje od onih početnih. Ni u kojem slučaju nije mogao zamisliti, niti mu je prikazano da bi se moglo dogoditi, ovo što se dogodilo. Na početku je rata iznosila oko 2.700,00 kuna, kako je bilo u otplatnom planu, što je njemu bilo podnošljivo i na što je pristao. Počela je rasti nakon nekih godinu dana, i na vrhuncu je iznosila oko 4.900,00 kuna. Pristao je na konverziju iz razloga što je smatrao da će rata nastaviti rasti i potpisao je ugovor da to zaustavi. Javni bilježnik mu ništa nije pojašnjavao o odredbama ugovora ni njegovim učincima. Ugovor je bio unaprijed sastavljen od strane banke, nije mogao utjecati na sadržaj istog tj. tražiti izmjene, mogao je samo uzeti ili ostaviti. Nitko mu u banci nije objasnio na temelju čega i kako će se mijenjati kamatna stopa i kako će na visinu rate utjecati promjena tečaja. Nitko ga nije upozorio da ugovaranje takvog kredita predstavlja poseban rizik. Ugovor je pročitao, tada je smatrao i da ga razumije, nije tražio pojašnjenja. On je otplaćivao anuitete. Da je znao ono što sada zna nikada ne bi sklopio takav ugovor.

11. Ocjenom provedenih dokaza kako svakog zasebno tako i u njihovoj ukupnosti, te na temelju rezultata cjelokupnog postupka, zaključak je suda da je tužbeni zahtjev pretežito osnovan.

12.1. Predmet spora je zahtjev tužitelja za isplatu razlike više plaćenih anuiteta po kreditu u vezi sa povećanjem tečaja CHF-a u odnosu na kunu, te promjenjive kamatne stope, tijekom otplate kredita.

12.2. U ovoj pravnoj stvari nije sporno da su tužitelj i tuženik dana 8. veljače 2007. sklopile Ugovor o kreditu, da je prema navedenom ugovoru glavnica kredita bila vezana uz valutu CHF i promjenjiva kamatna stopa koja se mijenja odlukom tužene, da je tijekom otplate došlo do znatnog povećanja tečaja CHF u odnosu na kunu, te da su stranke dana 4. veljače 2016. sklopile Dodatak Ugovora o kreditu kojim su izvršile konverziju kredita promjenom valute, te ponovno ugovorile kamatnu stopu.

12.3. Sporna je mjesna nadležnost ovog suda, može li se u konkretnom postupku primijeniti utvrđenja iz kolektivnog spora, jesu li ugovorne odredbe Ugovora o kreditu koje se odnose na primjenu valutne klauzule u CHF nepoštene ugovorne odredbe, odnosno: je li se o tim odredbama pregovaralo, jesu li one nejasne, nerazumljive ili neuočljive, te je li tuženik prilikom sklapanja Ugovora o kreditu postupao suprotno načelu savjesnosti i poštenja, učinci sklopljenog Dodatka Ugovoru o kreditu na prava tužitelja iz osnovnog Ugovora o kreditu, postojanje i visina potraživanja tužitelja, status potrošača, zastara potraživanja i tražbina tuženika izjavljena radi prijeboja.

13.1. U odnosu na prigovor mjesne nenadležnosti ovog suda koji tuženik ističe prethodno upuštanju u raspravljanje o predmetu spora, sud je isti ocijenio neosnovanim.

13.2. Naime, čl. 70. st. 1. Zakon o parničnom postupku („Narodne novine“ br. 53/91, 91/92, 122/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14,70/19, 80/22 dalje: ZPP) propisano je da se ako zakonom nije određena isključiva mjesna nadležnost suda stranke mogu sporazumjeti da im u prvom stupnju sudi sud koji nije mjesno nadležan, uz uvjet da je isti stvarno nadležan, dok je st. 3. tog članka propisano da sporazum važi samo ako je pismeno sastavljen i ako se tiče određenoga spora ili više sporova koji proistječu iz određenog pravnog odnosa, te st. 5. da ispravu o sporazumu tužitelj mora priložiti uz tužbu. Iz isprava u spisu proizlazi da je tužitelj s tuženikom sklopio Ugovor o kreditu br. 818-50-3912336 kojim je u čl. 13. ugovorena mjesna nadležnost suda u mjestu sjedišta kreditora a što je u trenutku podnošenja predmetne tužbe nesporno sud u Zagrebu, međutim, ocjena je ovog suda da takva ugovorna klauzula predstavlja nepoštenu ugovoru odredbu.

13.3. Naime, Direktiva 93/13 EEZ Vijeća od 5. travnja 1993. o nepoštenim odredbama potrošačkih ugovora (dalje: Direktiva 93/13) u cijelosti je implementirana u hrvatski pravni sustav pa tako čl. 81. Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine" broj 96/03, dalje ZZP/03), koji je zakon bio važeći u vrijeme sklapanja označenog Ugovora o kreditu, propisuje da se ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, s time da se smatra da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je ta odredba bila unaprijed formulirana od strane trgovca zbog čega potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako se radi o odredbi unaprijed formuliranoga standardnog ugovora trgovca. Pravna posljedica takvih odredbi propisana je čl. 87. st. 1. ZZP/03 i to na način da je određeno da je nepoštena ugovorna odredba ništava. U svezi navedenog, Sud Europske unije u

presudi Oceano Grupo Editorial SA i Salvat Editores SA v Rocio Murciano Quintero i drugi (spojeni predmeti C-240/98 do C 244/98), kojom je utvrđena obveza nacionalnih sudova da ex offo ispituju nepoštenost spornih odredbi bez obzira radi li se o materijalnim ili postupovnim odredbama, zaključuje da se prorogacijska klauzula u potrošačkom ugovoru kojom je ugovorena isključiva nadležnost suda u mjestu glavnog poslovnog mjesta prodavatelja ili pružatelja usluga, ima smatrati nepoštenom u smislu čl. 3. Direktive 93/13 ako su ispunjene temeljne pretpostavke, ta da nije bila posebno pregovarana te ta da suprotno načelu savjesnosti i poštenja uzrokuje znatnu ravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača.

13.4. Kako se u ovom slučaju prema utvrđenju suda nedvojbeno radi o odredbi koja je unaprijed formulirana od strane trgovca ovdje tuženika slijedom čega potrošač ovdje tužitelj nije imao stvarni utjecaj na njezin sadržaj odnosno o ugovornoj klauzuli koja nije bila posebno prigovarana jer sud ne nalazi niti životnim niti logičnim da bi tužitelj koji ugovor sklapa u Dubrovniku odabrao mjesnu nadležnost suda u Zagrebu koji je udaljen više stotina kilometara od mjesta njegovog prebivališta, a koja uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama budući za potrebe ostvarenja svojih prava i obveza tužitelj mora putovati pred sud u Zagrebu što mu obzirom da živi u Dubrovniku koji je udaljen nekoliko stotina kilometara i obzirom na cijenu putovanja tužitelja u Zagreb i natrag, uzrokuje značajne financijske troškove kao i obzirom na udaljenost za to potrebno vrijeme, to sud utvrđuje da je prorogacijska klauzula sadržana u čl. 13. Ugovora o kreditu nepoštena ugovorna odredba u smislu čl. 81. ZZP/03 i stoga sukladno čl. 87. ZZP/03 ništetna odredba.

13.5.Slijedom navedenog, ocjenjeno je da je ovaj sud nadležan za suđenje u ovom sporu i to temeljem odredbe čl. 59. ZPP-a stoga je odlučeno kao u točki I. izreke rješenja.

14.1.Već iz samog sadržaja predmetnog Ugovora o kreditu, vremena njegova sklapanja te nesporne činjenice da je ugovoren uz valutnu klauzulu u CHF i promjenjivu kamatnu stopu, jasno proizlazi da se zahtjev tužitelja u ovom postupku temelji na istovjetnom činjeničnom i pravnom interesu kao i zahtjev koji je bio predmet postupka vođenog po tužbi Hrvatskog saveza udruga za zaštitu potrošača pred Trgovačkim sudom u Zagrebu, pod poslovnim brojem P-1401/12, radi zaštite kolektivnih interesa potrošača u odnosu na ovdje tuženika. U navedenom je postupku pravomoćno utvrđeno da su odredbe ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u CHF ništetne u dijelu u kojem je promjena kamatne stope ugovorena isključivo odlukom banke, kao i u dijelu u kojem su obveze ugovornih strana vezane uz tečaj kune prema tečaju CHF, a da se o tim odredbama nije individualno pregovaralo, niti su korisnici kredita kao potrošači bili primjereno informirani o parametrima koji utječu na njihova prava i obveze.

14.2. Slijedom navedenoga, tužitelj je, sukladno članku 502.c Zakona o parničnom postupku Narodne novine" br. 53/91., 91/92., 112/99., 129/00., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 96/08., 84/08., 123/08., 57/11., 148/11. - službeni pročišćeni tekst, 25/13., 89/14., 70/19., 80/22., 114/22., 155/23., 146/25., dalje: ZPP), ovlašten pozvati se na utvrđenja suda donesena u navedenom kolektivnom postupku.

14.3. U navedenom kolektivnom sporu, u kojem je tuženik bio stranka, također u ulozi tuženika, a koji se odnosio na ugovore o kreditu sklopljene u istom razdoblju kao i ovdje predmetni ugovor, uz ugovaranje valutne klauzule u CHF u bitnome je utvrđeno da su ništetne one odredbe ugovora o kreditu o kojima se nije individualno pregovaralo, osobito u dijelu koji se odnosi na promjenjivu kamatnu stopu i valutnu klauzulu, a sve zbog izostanka potpunog informiranja potrošača o parametrima bitnima za donošenje valjane i svjesne odluke. Takve su odredbe, prema utvrđenju suda u tom postupku, dovele do znatne neravnoteže u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača.

14.4. Usporedbom tih utvrđenja s sadržajem predmetnog Ugovora o kreditu, jasno je da je tužitelj, otplaćivao znatno uvećane anuitete, uslijed promjene tečaja CHF u odnosu na kune i promjenjive kamatne stope, ovaj sud zaključuje da je tuženik, kao profesionalni trgovac, tužitelju nametnuo sporne ugovorne odredbe kao „jača" ugovorna strana. Na taj je način banka ugovorila pravo da cijenu svoje usluge mijenja po vlastitom nahođenju, bez obveze da promjenu veže uz objektivne razloge, i bez mogućnosti potrošača da na to utječe, čime je tužitelj doveden u bitno nepovoljniji položaj.

14.5. Sud je ocijenio razumnim i životno uvjerljivim da tužitelj, kao prosječni potrošač bez stručnog znanja iz područja financija, nije bio svjestan rizika vezanih uz otplatu kredita denominiranog u švicarskim francima (CHF). Za razliku od tuženika – banke, kao profesionalne financijske institucije koja raspolaže specifičnim znanjem o valutnim kretanjima – tužitelj kao korisnik kredita nije mogao predvidjeti moguće posljedice takvog ugovornog aranžmana, osobito imajući u vidu da valuta CHF u vrijeme sklapanja ugovora nije bila uobičajeno platežno sredstvo u Republici Hrvatskoj, već je predstavljala relativno novu i složenu financijsku pojavu. Također, tužitelj je kao potrošač od tuženice kao financijske institucije jasno obaviješten (a na što je i pristao) o iznosu kredita koji mu je isplaćen, visini kamate kao cijene danog kredita, visini mjesečne obveze kako je navedena u ugovoru, početnom otplatnom planu i roku obveze vraćanja danog kredita uz mogućnosti određenih promjena zbog promjene tečaja kao i činjenici da je kamatna stopa određena kao promjenjiva, ali ne i potencijalni nastanak takvih promjena koje dovode u pitanje mogućnost izvršenja obveza.

14.5. Iz uvjerljivog i logičnog iskaza tužitelja proizlazi da se o konkretnim ugovornim odredbama nije individualno pregovaralo, te da on nije bio informiran o svim bitnim parametrima potrebnima za donošenje valjane odluke. Istom nisu bile predočena informacije iz kojih bi mogao razumjeti da se anuitet može znatno povećavati tijekom otplate, iako se radilo o kreditu koji je vezan uz valutu koja nije bila u primjeni u Republici Hrvatskoj niti je predstavljala valutu u kojoj je ostvarivao prihode. Također sud poklanja vjeru tužitelju kada iskazuje da mu nisu pojašnjeni parametri na temelju kojih i kako se mijenja kamatna stopa, već da je ostavljen u uvjerenju da promjenjivost kamatne stope znači blaže promjene u smislu povećanja ili sniženja iznosa mjesečnog anuiteta, ali sa iznosom navedenim u otplatnom planu kao orijentirom, a zbog prihvatljivosti tog iznosa se i odlučio sklopiti ugovor. Kad se dovede u vezu da je tužitelj sklopio Ugovor o kreditu s povjerenjem u profesionalnost tuženika, kojeg je doživljavao kao pouzdanog partnera pri sklapanju ugovora o kreditu, a da banka pri tome nije upozorila istog na rizik rasta anuiteta niti na

nepostojanje gornje granice rasta cijene kredita, proizlazi da tužitelj nije bio valjano i potpuno informiran o bitnim parametrima otplate kredita.

14.6. Ugovor je sklopljen s navedenom namjenom – adaptacije obiteljske kuće u kojoj je tužitelj živio i dalje živi. Slijedom svega navedenog utvrđeno je da tužitelj u ovom postupku ima pravni status potrošača.

14.7. Valja naglasiti da ugovor može predstavljati stvarni izraz volje ugovornih strana samo ako su njegove bitne odredbe jasno i nedvojbeno utvrđene, osobito one koje se odnose na način određivanja visine tražbine i kriterije njezine promjene. U predmetnom slučaju ti uvjeti nisu bili ispunjeni.

14.8. Tužitelj je, kao potrošač, bio svjestan osnovnih elemenata ugovora – iznosa kredita koji mu je isplaćen, visine početne mjesečne rate i roka otplate – te je logično očekivao mogućnost manjih promjena uslijed promjene tečaja i kamatne stope. Tužitelj iskazuje da mu je bio prezentiran otplatni plan, kojeg je uzeo kao mjerodavnog, i da mu je mjesečni iznos njime predviđen bio prihvatljiv, zbog čega je ugovor i sklopljen. Međutim, sukladno načelima obveznog prava o ravnoteži činidbi te načelu savjesnosti i poštenja, legitimno je očekivanje potrošača da promjene tijekom trajanja ugovora neće dovesti do znatnog pogoršanja njegova položaja, odnosno do takvih promjena koje bi ugrozile mogućnost redovne otplate kredita. Tuženiku je bilo, ili je moralo biti, poznato da preuzimanje takvih obveza od strane potrošača zahtijeva prethodno realno preispitivanje mogućnosti otplate, kao i da je kredit potrošaču bio prezentiran kao najpovoljniji, što je bio odlučujući razlog njegova prihvaćanja. Stoga sud ocjenjuje da je postupanje tuženika kojom tužitelja, kao nestručnu osobu, nije jasno i potpuno informirao o rizicima ugovora, te mu nije pojasnio da sporne ugovorne odredbe omogućuju neograničeno povećanje njegovih obveza, suprotno načelu savjesnosti i poštenja. Korisnik kredita nije bio ničim zaštićen od znatnog umanjenja svoje imovine zbog takvih odredbi, dok je tuženik svoje potraživanje osigurao založnim pravom na nekretnini i zadržao mogućnost da jednostrano povećava cijenu kredita, odnosno obvezu potrošača.

14.9. Slijedom navedenoga, ocjena je ovog suda da su odredbe predmetnog Ugovora o kreditu, kojima je otplata kredita vezana uz valutu CHF i kojima je ugovorena promjenjiva kamatna stopa koja se mijenja temeljem jednostrane odluke tuženika nepoštene u smislu članka 81. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“, br. 96/03), pa time i ništetne.

15. Obzirom na nepoštenje navedenih odredbi ugovora o kreditu, odnosno ništetnost istih odredbi, tužitelj bi sukladno čl. 323., čl. 1111. i čl. 1115. Zakon o obveznim odnosima ("Narodne novine" br. 35/05., 41/08., 125/11., 78/15., 29/18., 126/21., 114/22., 156/22., 145/23., 155/23., dalje u tekstu: ZOO) imala pravo na vraćanje stečenog temeljem ništetnih ugovornih odredbi.

16.1. Kako proizlazi iz tvrdnji stranaka te samog Dodatka ugovora o kreditu, nakon sklapanja osnovnog ugovora o kreditu koji sadrži predmetne ništetne odredbe ugovora, tužitelj i tuženik su 4. veljače 2016. proveli postupak konverzije osnovnog ugovora o kreditu.

16.2. Čitanjem Dodatka broj KONV-01/2016 ugovoru o kreditu br. 818-50-3912336 od 4. veljače 2016. utvrđeno je da je isti sklopljen temeljem Zakona o /izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“ br. 102/15), pri čemu se u Dodatku utvrđuje da se tim ugovorom temeljem odredbi čl. 19. spomenutog zakona i pisanog prihvata izračuna konverzije od strane korisnika kredita ugovaraju uvjeti za provedbu konverzije kredita ugovorenog u kunama s valutnom klauzulom u CHF, u kunski kredit s valutnom klauzulom u EUR. Stranke su kao nesporno utvrdile da je osnovni ugovor sklopljen na iznos od 126.968,00 CHF u kunskoj protuvrijednosti po srednjem tečaju kreditora na dan dospijeća, te da je kamatna stopa promjenjiva u skladu s propisima, da je rok otplate 360 mjeseci; da je stanje preostalog neotplaćenog dugovanja korisnika kredita na dan 30. rujna 2015. 0 kuna, preostala neotplaćena glavnica 106.088,09 CHF u kunskoj protuvrijednosti na dan dospijeća, broj preostalih obroka po otplatnom planu 257. U čl. 4. stranke ugovaraju da su suglasne da temeljem izračuna konverzije koje je kreditor sačinio sukladno čl. 19 ZID ZPK, a korisnik kredita prihvatio početno odobrena glavnica kredita u kunama s valutnom klauzulom u EUR izračunata po tečaju primjenjivom na dan isplate kredita iznosi 78.105,31 EUR, a preostala neotplaćena glavnica kredita na dan 30. rujna 2015. prije provedbe konverzije iznosi 97.034,84 EUR u kunskoj protuvrijednosti po srednjem tečaju kreditora na dan dospijeća. Ukupno utvrđen iznos anuiteta prema EUR otplatnom planu do 30. rujna 2015. iznosi 50.715,73 EUR, a u EUR otplatnom planu koji je sastavni dio prihvaćenog obračuna primijenjene su kamatne stope promjenjive redovne kamate jednake kamatnim stopama koje je kreditor primjenjivao na kredite jednake vrste i trajanja u kunama s valutnom klauzulom u EUR, koje je stope korisnik prihvatio obračunom i prihvaća potpisom dodatka. Tražbina kreditora temeljem konverzije iznosila bi 46,47 EUR, a preostala neotplaćena glavnica kredita u kunama s valutnom klauzulom u EUR nakon provedbe konverzije na dan 30. rujna 2015. iznosila bi 68.266,05 EUR u kunskoj protuvrijednosti po srednjem tečaju kreditora na dan dospijeća. U čl. 5. utvrđeno je da razlika između izračunom utvrđene preostale neotplaćene glavnice prije provedbe konverzije iznosi 28.768,79 EUR, a stranke su suglasne da nakon što se temeljem zakona i tog dodatka provede konverzija novčana obveza korisnika kredita prema kreditoru u odnosu na dio glavnice kredita u visini 28.768,79 EUR prestaje, a korisnik kredita na ime preostale neotplaćene glavnice duguje kreditoru na dan 30. rujna 2015. 68.266,05 EUR u kunskoj protuvrijednosti po srednjem tečaju kreditora na dan dospijeća. Na taj iznos je u čl. 6. dodatka suglasno utvrđena redovna kamata u visini referentne kamatne stope 12 mjesečni EURIBOR uvećano za fiksni postotak u visini 6,21 postotnih bodova.

16.3. Sadržaj Dodatka jasno pokazuje da se time mijenja dio odredbi Osnovnog ugovora, odnosno glavnica je denominirana u eurima, otplata vezana za tečaj EUR-a u odnosu na kunu, a kamatna stopa jasno ugovorena, dok sve ostale odredbe ugovora ostaju neizmijenjene, uključujući i sredstva osiguranja kredita.

17.1. Vrhovni sud RH je u odluci Rev-2868/2018 od 12. veljače 2019. potvrdio pravno shvaćanje da korisnik kredita sklapanjem dodatka osnovnom ugovoru nije izgubiopravni interes za utvrđenjem ništetnosti pojedinih odredbi, dok je u oglednom postupku Gos 1/19 od 4. ožujka 2020. jasno navedeno da sporazum o konverziji sklopljen temeljem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“ br. 102/15, u daljnjem testu ZID ZPK/15), ima pravne

učinke i valjan je, iako se radi o ništetnim odredbama osnovnog ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli.

17.2. U ovom postupku nije sporna valjanost Dodatka, koji ima pravne učinke na odnose stranaka po otplati kredita, budući da predstavlja osnovu za izračun svih budućih anuiteta. Sporno je u ovom postupku ima li tužitelj pravo na vraćanje stečenog uslijed preplata mjesečnih anuiteta zbog rasta tečaja CHF i promjene kamatne stope sve temeljem ništetnih odredbi Ugovora o kreditu ukoliko je s tuženikom sklopio Dodatak ugovora o kreditu (tzv. konverziju), a prilikom koje konverzije su sve ranije uplate tužitelja uzete u obzir pri izračunu buduće glavnice kredita na koju je tužitelj pristao tzv. konverzijom.

17.3. Valja naglasiti da je ZID ZPK/15 donesen nakon što je ocijenjeno da je u području potrošačkog kreditiranja došlo do znatne neravnoteže u odnosima između korisnika kredita kao potrošača i banaka kao kreditora (trgovca) u odnosu na ugovore o kreditu sklopljene u posebnom razdoblju od 2004. do 2008. koji su denominirani u kunama s valutnom klauzulom u CHF i obzirom da je tečaj CHF izrazito jačao s vremenom te su rasle ugovorene promjenjive kamatne stope što je dovelo u izrazito težak položaj korisnike kredita i potrošača. Stoga je ZID ZPK/15 imao za cilj otkloniti nepoštene poslovne prakse kreditnih institucija i osigurati korisnicima kredita u CHF, odnosno u kunama vezano za tečaj CHF, isti položaj u odnosu na korisnike kredita u valuti EUR.

17.4. Na temelju odredbi čl. 19.b i čl. 19.c koji su dodani čl. 1. ZID ZPK/15 proizlazi da vjerovnik i dužnik uređuju svoje odnose u pogledu valute obveze i kamatne stope za cijelo razdoblje od sklapanja kredita pa nadalje (na način da se korisnik kredita dovodi u isti položaj kao da je ugovor o kreditu sklopio uz valutnu klauzulu u EUR) s time da se razlika između više uplaćenih iznosa i obveze koju bi potrošač imao da je sklopio ugovor s valutnom klauzulom u EUR računa kao preplata, kojom se ovisno o okolnostima slučaja postupa sukladno dodanoj odredbi čl. 19.c st. 5. ZID ZPK/15.

17.5. U odnosu na praksu Suda EU u određenim predmetima, valja ukazati na presudu Suda EU u predmetu C-567/20 od 5. svibnja 2022. donesenu u povodu zahtjeva za prethodnu odluku na temelju čl. 267. Ugovora o funkcioniranju Europske Unije koji je uputio Općinski građanski sud u Zagrebu, i gdje je Sud EU dao tumačenje o području primjene ratione temporis i ratione materiae Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima u podudarnoj činjeničnoj i pravnoj situaciji. Tako je Sud EU odgovarajući na postavljeno pitanje izrazio pravno shvaćanje da čl. 1. st. 2. Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima (odredbama) u potrošačkim ugovorima treba tumačiti na način da ugovorne odredbe koje su odraz odredaba nacionalnog prava na temelju kojih je prodavatelj robe ili pružatelj usluge bio dužan potrošaču predložiti izmjene njihova originalnog ugovora putem sporazuma čiji je sadržaj određen tim odredbama i taj je potrošač imao mogućnost prihvatiti takvu izmjenu, nisu obuhvaćene materijalnim područjem primjene te direktive

18.1. Sklapanjem Dodatka Ugovoru o kreditu na temelju odredbi ZID ZPK/15 kojim su stranke iznova od dana sklapanja Ugovora o kreditu uredile svoje odnose u pogledu valute obveze i promjenjivosti kamatne stope, na valjan način, ugovoren među strankama, prestala je obveza tuženika (čl. 160. ZOO) na povrat više plaćenih

iznosa s osnove ništetne odredbe o načinu promjene kamatne stope ugovornih kamata i valutne klauzule u CHF, a koja bi obveza proizlazila iz opće odredbe obveznog prava (čl. 1111. st. 1. ZOO) i ti, više plaćeni iznosi, nisu bez pravne osnove ostali u imovini tuženice. ZID ZPK/15 je u odredbama čl. 19.d i čl. 19.e propisao detaljnu, jasnu i transparentnu proceduru koja je prethodila zaključenju Ugovora o konverziji, kao i sadržaj tog ugovora, pa su pravni prednik tužiteljice i ona sama kao potrošač bili u prilici još prije sklapanja Aneksa ugovora proučiti njegove odredbe.

18.2. U skladu s navedenim, primjena posebnog propisa (ZID ZPK/15) derogira opće odredbe ZOO-a o pravnim posljedicama ništetnosti na način da se svote koje su plaćene na temelju nepoštenih ugovornih odredbi o jednostranoj izmjeni stope ugovorne kamate te devizne klauzule u CHF, ne vraćaju potrošaču, već su iskorištene u njegovu korist za ispunjenje ugovornih obveza koje su ugovorene valjanim Dodatkom Ugovora o kreditu, a na način kako je to određeno u ZID ZPK/15.

18.3. Nije pravno odlučno u kakvom su položaju oni potrošači koji su prihvatili konverziju u odnosu na one koji nisu, jer je to bio izbor kojeg je ZID ZPK/15 jasno definirao, i u slučaju tog izbora potrošači koji su prihvatili konverziju više se ne nalaze u položaju dužnika iz kredita s valutnom klauzulom u CHF. Dakle, radilo se o valjanom izboru koji je učinjen od strane korisnika kredita i potrošača i u skladu sa zakonom čija ustavnosti zakonitost nije dovedena u pitanje. Stoga nema nejednakosti tužitelja pred zakonom i sudovima jer na potrošače koji su konvertirali kredit primjenjuje se specijalni propis ZID ZPK/15 na temelju kojeg je konverzija kredita provedena i između stranaka zaključen Dodatak ugovoru o kreditu koji izaziva pravne učinke. Nasuprot tome, na potrošače koji nisu proveli konverziju svog kredita navedeni lex specialis nije moguće primijeniti i stoga se ne radi o usporedivoj pravnoj situaciji.

19.1. Zakon o zaštiti potrošača ("Narodne novine" br. 19/22, 59/23 – dalje: ZZP/22), a i njegov prethodnik ZZP/14, na isti način definiraju svrhu i cilj zakona, koja se svodi (čl. 1.) na zaštitu osnovnih prava potrošača pri kupnji proizvoda i usluga, kao i pri drugim oblicima stjecanja proizvoda i usluga na tržištu, i to:
1. pravo na zaštitu ekonomskih interesa potrošača
2. pravo na zaštitu od opasnosti za život, zdravlje i imovinu
3. pravo na pravnu zaštitu potrošača
4. pravo na informiranje i izobrazbu potrošača
5. pravo na udruživanje potrošača u svrhu zaštite njihovih interesa
6. pravo na predstavljanje potrošača i sudjelovanje predstavnika potrošača u radu tijela koja rješavaju pitanja od njihova interesa.

19.2. Dakle, kada se govori o zaštiti potrošača ta zaštita svoje domete može imati samo u okviru određenog tržišta, u ovom slučaju tržišta financijskih proizvoda i usluga(kredita) na području Republike Hrvatske. Notorno je da su banke na tržište plasirale proizvode kredite - s valutnim klauzulama, uglavnom vezanim na CHF ili EUR, ali su također plasirale kredite i u nacionalnoj valuti, kuni. Potrošač ima i pravo da ako proizvod koji je kupio ima nedostatke dobiti u zamjenu drugi proizvod, ili drugo odgovarajuće obeštećenje. Ako, i kada se potrošač odluči da umjesto proizvoda koji ima nedostatke koji mu nisu bili predočeni, za koje nije mogao znati, ako mu sve karakteristike proizvoda nisu bile poznate, a za što je odgovoran trgovac, dobije u zamjenu drugi proizvod koji nema sve mane i nedostatke, tada može dobiti samo

jedan od onih proizvoda koji postoje na domaćem tržištu, a ne nekakav imaginarni nepostojeći proizvod koji se na tržištu ne nudi niti se ikada nudio.

19.3. Stoga, kako su se na tržištu nudili financijski proizvodi - krediti s valutnom klauzulom u EUR, kada je tužitelj kao potrošač izabrao da u zamjenu za proizvod s nedostatkom - kredit s valutnom klauzulom vezanom za CHF, primi drugi proizvod uz obvezu banke da izvrši obračune sukladno citiranim odredbama, time je kao potrošač ostvario zaštitu koju mu citirani zakoni pružaju unutar uvjeta i ponude na domaćem tržištu jer se pravo na potrošača da mu se uspostavi pravna i činjenična situacija u kojoj bi se potrošač nalazio da nepoštenih odredbi nije bilo ne može ostvariti izvan uvjeta konkretnog tržišta – u ovom slučaju financijskih usluga.

19.4. Zaštita ekonomskih interesa potrošača, koja uključuje i zaštitu od nepoštenih ugovornih odredbi, nužno je povezana s unutarnjim tržištem i kao njegov dio upotpunjuje ostvarivanje tržišnih sloboda. Tržišna sloboda je, u skladu s odredbom čl.49. st. 1. Ustava, temelj gospodarskog ustroja Republike Hrvatske i izvire, među ostalim, iz koncepta socijalne države (čl. 1. Ustava), koji obvezuje državnu i javnu vlast da utječu na tržišnu funkciju, odnosno da se miješaju u nju kako bi se osiguralo ostvarenje temeljnih socijalnih prava, ostvarila socijalna sigurnost i izjednačile ili umanjile ekstremne socijalne razlike (tako i Ustavni sud RH, odluka broj U-I-1694/2017 od 2. svibnja 2018.). U kontekstu zaštite potrošača u vezi s pravom na povrat neosnovano isplaćenih iznosa na temelju nepoštene ugovorne odredbe, nacionalni propisi upravo imaju zadatak potrošačima pružiti visoki stupanj zaštite od nepoštenih ugovornih odredbi, ali uz osiguranje urednog funkcioniranja tržišta i tržišnih sloboda.

20.1. S obzirom na navedeno valja zaključiti da zamjena nepoštenih ugovornih odredaba zakonskim odredbama uspostavlja stvarnu ravnotežu u pravima i obvezama kako tužitellja kao potrošača, tako i tuženika (banke) kao trgovca jer, s jedne strane, omogućuje donošenje informirane odluke o sklapanju ugovora o konverziji od strane tužitelja kao potrošača budući da je tužitelj kao potrošač i kao slabija ugovorna strana objektivno bio u mogućnosti informirano procijeniti hoće li prihvatiti ili odbiti ponudu banke za sklapanje ugovora o konverziji. Pritom je potrebno naglasiti da je zaključenje ugovora o konverziji ovisilo o volji potrošača jer je samo potrošaču ostavljena mogućnost izbora prihvaćanja ili neprihvaćanja konverzije. S druge strane, ovakav način uređenja zamjene nepoštenih ugovornih odredbi omogućuje i balansiranje interesa potrošača i trgovca na tržištu.

20.2. Naime, učinak konverzije prema ZID ZPK/15 djeluje ex tunc što omogućuje uspostavu činjeničnog i pravnog okvira u kojem bi se potrošač našao i bez postojanja nepoštene ugovorne odredbe. Tako stvorena mogućnost uspostave činjeničnog i pravnog okvira kakav je postojao, već sama po sebi, ima restitucijski učinak jer omogućuje vraćanje koristi koju je druga ugovorna strana (trgovac) stekla od potrošača po osnovi nepoštene ugovorne odredbe i to u okolnostima i u proceduri koja je unaprijed poznata i unaprijed svim stranama predstavljena kao jednokratna mjera i trajno rješenje. Na taj je način, zaključenjem Dodatka Ugovoru o kreditu koji je zaključen prema pravilima posebnog propisa (ZID ZPK/15) uspostavljena ravnoteža između efektivne zaštite i zahtjeva pravne sigurnosti, kao i zaštite legitimnih očekivanja strana u ugovornom odnosu koje su postupale u dobroj vjeri u opsegu obračuna izvršenog u smislu odredbe čl. 19.c u vezi s čl. 19.e ZID ZPK/15 (prema

odredbi čl. 19.e ZID ZPK/15, potrošači snose: razliku u početnoj glavnici zbog kupoprodaje deviza iz čl. 19.c st. 1. toč. 1. ovoga Zakona, zatim iznos naplaćenih zateznih kamata, naknada troškova iz čl. 19.c st. 1. toč. 4. ovoga Zakona te iznos kamata i tečajnih razlika na ime preplate iz čl. 19.c st. 1. toč. 5. ovoga Zakona).

21. Prema tome, a kakav pravni stav je izrazio i Vrhovni sud Republike Hrvatske u Odluci broj Rev-457/2025-21 od 27. svibnja 2026., neosnovano tužiteljica potražuje glavnicu preplaćenih iznosa na temelju nepoštenih i ništetnih odredbi ugovora o kreditu o valutnoj klauzuli u CHF i promjeni kamatne stope na temelju jednostrane odluke tuženika.

22.1. Međutim, drukčije je sa dijelom zahtjeva za isplatom zatezne kamate na preplaćene iznose temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi ugovora o valutnoj klauzuli i promjenjivoj kamatnoj stopi i to za razdoblje od dana plaćanja pojedinačnih mjesečnih obroka kredita do sklapanja Dodatka ugovora o kreditu kojim su stranke izvršile konverziju. Prema shvaćanju ovoga suda taj dio nije obuhvaćen obračunom u konverziji niti je uređen u ZID ZPK/15 pa je u tom dijelu osnovan zahtjev tužiteljice na temelju općeg propisa iz čl. 1111. i čl. 1115. ZOO.

22.2. Tužitelju pripadaju od dana sklapanja Ugovora o kreditu pa do dana prestanka obveze izvršenom konverzijom kredita zatezne kamate na preplaćene iznose temeljem ništetnih i nepoštenih odredbi o deviznoj klauzuli u CHF i promjenjivoj kamatnoj stopi, što znači na sve one iznose koje je tužiteljica plaćala više od početnog tečaja i kao rezultat promjene kamate na temelju jednostrane odluke kreditora. Tužiteljici pripadaju te zatezne kamate pripadaju u cijelosti i bez oduzimanja od bilo kakve preplate utvrđene Aneksom Ugovora o kreditu na temelju ZID ZPK/15 (točka 25. odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev-457/2025-21 od 27. svibnja 2026.).

22.3. Jedine odredbe Ugovora o kreditu koje su u razdoblju od sklapanja osnovnog ugovora do sklapanja Dodatka ugovora bile jasno određene, razumljive i neposredno primjenjive, odnose se na kamatnu stopu, kao jedinu jasno ugovorenu cijenu zajma, te na iznos glavnice isplaćen tužiteljici prilikom ugovaranja kredita, obračunat prema tečaju CHF na dan isplate. Radi se o parametrima koji su tužitelju, kao potrošaču, bili poznati i u potpunosti objašnjeni, što omogućuje utvrđenje stvarnog iznosa temeljnog duga.

22.4. Sukladno odredbama čl. 323. i 324. ZOO-a, a u vezi s načelom povrata onoga što je primljeno bez valjane pravne osnove, sud je, između ostalog, naložio sudskoj vještakinji da za razdoblje od sklapanja Ugovora o kreditu do sklapanja Dodatka izračuna iznos anuiteta kredita, po tečaju CHF prema kunskoj protuvrijednosti na dan isplate kredita, pri čemu se uzima u obzir jedino ono što je bilo jasno određeno i ugovoreno između stranaka, te da utvrdi kolika je razlika između iznosa mjesečnih anuiteta obračunatih i naplaćenih tužitelju po ugovoru o kreditu 818-50-3912336 i iznosa kakav je trebao biti naplaćen po tečaju važećem u vrijeme realizacije kredita i početnoj kamatnoj stopi, kao i da izračuna zatezne kamate koje su tekle na navedene iznose pretplate od dana provedene konverzije pojedinačno po mjesecima i ukupno. Ujedno od vještakinje se tražilo da se izjasni je li obračun iz Dodatka broj KONV-1 uz ugovor o kreditu 818-50-3912336 izrađen sukladno Zakonu o

potrošačkom kreditiranju pa i koliki je iznos pretplate priznat tužitelju prilikom konverzije.

22.5. Iz nalaza i mišljenja sudske vještakinje utvrđeno je da zatezna kamata na više plaćeno po osnovi rasta tečaja i promjene kamatne stope (14.518,68 EUR) koja je tekla od uplate do dana provedene konverzije (30. rujna 2015.) iznosi u apsolutnom iznosu 6.375,55 EUR (pravno miljenje Vrhovnog suda Republike Hrvatske u odluci broj Rev-457/2025-21 od 27. svibnja 2026.).

23. U skladu sa čl. 31. st. 2. ZOO na iznos neisplaćenih (zateznih) kamata mogu se zahtijevati zatezne kamate samo od dana kad je sudu podnesen zahtjev za njihovu isplatu. Tužba u ovom predmetu je podnesena 12. lipnja 2019., pa stoga tužitelj na navedeni obračunati iznos zatezne kamate od 6.375,55 EUR, ima pravo na daljnju procesnu kamatu od 12. lipnja 2019.

24. Slijedom svega navedenoga sud utvrđuje da je osnovan eventualno kumulirani tužbeni zahtjev za isplatu 6.375,55 EUR sa zateznim kamatama koje na taj iznos teku od 12. lipnja 2019. do isplate pa ga je u tom dijelu valjalo prihvatiti i odlučiti kao pod točkom IV. izreke dok imajući u vidu pravno shvaćanje proširenog vijeća VSRH iz odluke Rev-457/2025 od 27. svibnja 2026., tužbeni zahtjev pod točkom III. u iznosu od 20.894,23 EUR sa pripadajućim zateznim kamatama pa ga je u tom dijelu valjalo odbiti i odlučiti kao pod točkom III. izreke.

25.1. U odnosu na prigovor zastare, valja istaknuti da je podnošenjem kolektivne tužbe Trgovačkom sudu u Zagrebu radi zaštite kolektivnih interesa potrošača (tužba podnesena 4. travnja 2012.) došlo do prekida zastare sukladno čl. 241. ZOO-a. Vrhovni sud Republike Hrvatske je u presudi Rev-2245/2017 od 20. ožujka 2018. izričito potvrdio da pokretanjem parničnog postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača zastara individualnih restitucijskih zahtjeva počinje teći tek od pravomoćnosti odluke donesene u tom postupku. Građanski odjel Vrhovnog suda (rješenje Su-IV-33/2022-2 od 31. siječnja 2022.) utvrdio je da zastarni rok za restitucijske zahtjeve iz čl. 323. ZOO-a počinje teći od dana pravomoćnosti odluke kojom je utvrđena ništetnost ugovora, neovisno o naknadnom utvrđivanju ništetnosti istovjetnih odredbi u individualnim parnicama.

25.2. Tužitelj traži povrat preplaćenih iznosa po osnovi ništetne odredbe u odnosu na valutnu klauzulu i promjenjivu kamatnu stopu, a opći zastarni rok od 5 godina (čl. 225. ZOO-a) pa zastarni rok počinje teći od pravomoćnost u kolektivnom sporu, dakle 13. lipnja 2014. (kamata) odnosno 14. lipnja 2018. (valuta), pa s obzirom na podnošenje tužbe 12. lipnja 2019., zastarni rok nije protekao, pa prigovor zastare tuženika nije osnovan.

26. U odnosu na prigovor tuženika o preinaci tužbenog zahtjeva, u konkretnom slučaju se ne radi o preinaci tužbenog zahtjeva, već se radi o usklađenju tužbenog zahtjeva sa rezultatima provedenog financijskog vještačenja te nije promijenjena niti činjenična niti pravna osnova koja je navedena u tužbi pa je takav prigovor preinake nakon zaključenja prethodnog postupka, a koji je stavio tuženik, u cijelosti neosnovan te je odlučeno kao u točki II. izreke rješenja.

27. Nadalje, u odnosu na istaknuti prigovor radi prijeboja, za to ne postoji odgovornost potrošača odnosno tužitelja jer tuženika ne štiti kolektivna tužba za zaštitu potrošača jer isti nije potrošač nego financijska institucija i da je ništetnost ugovorne odredbe o otplati kredita uz valutnu klauzulu u CHF utvrđena jer stvara neravnotežu među pravima i obvezama ugovaratelja na štetu tužitelja i da je tuženik unošenjem upravo takvih odredbi u predmetni ugovor, a bez pregovaranja, ugrozio visoku razinu zaštite od nepoštenih ugovornih odredbi koja se potrošačima jamči zakonom. Zahtjev tuženika da mu se na temelju takve odredbe, koju je sam unio u ugovor, vraćaju bilo kakve koristi koje je potrošač pritom imao u izravnoj su protivnosti sa svrhom i smislom takve zaštite i razlozima zbog kojih je predmetna ugovorna odredba utvrđena nepoštenom a posljedice takve ugovorne odredbe koju je sam tuženik unio u sadržaj predmetnog ugovora snosi sam tuženik pa i onda kad se te odredbe pozitivno odražavaju na potrošača jer potrošač u njihovu kreiranju nije sudjelovao i ne mogu mu se predbaciti stoga je odlučeno kao u točki V. izreke presude.

28.1. Odluka o troškovima parničnog postupka temelji se na odredbi čl. 154. st. 1. i čl. 155. ZPP-a čiji se cilj sastoji u izbjegavanju neopravdanog parničenja i nerazumno visokih troškova parničenja odvraćanjem potencijalnih tužitelja od podnošenja previsokih tužbenih zahtjeva bez snošenja posljedica. U ovoj parnici radilo se o restitucijskom zahtjevu zbog ništetnih ugovornih odredbi koje je tuženik kao trgovac nametnuo tužitelju kao potrošaču a sudska praska o tom pitanju (s obzirom na provedenu konverziju) je dugi niz godina bila izrazito neujednačena, a čak je i Vrhovni sud RH donosio različite odluke, sve dok odlukom proširenog vijeća VSRH Rev 457/2025 od 27.05.2026. nije usklađena sudska praksa o tom pitanju. Stoga puni restitucijski zahtjev tužitelja nije bio očito neosnovan niti lišen ikakvog smisla. Iako mu je u konačnici dosuđen samo djelomično, prema stavu ovog suda, tuženiku kao trgovcu se ne može priznati nikakvo pravo na razmjerno sniženje troškova postupka koje je dužan naknaditi tužitelju kao potrošaču, već tužitelj ima pravo da mu tuženik naknadi pune troškove postupka, i to prema onoj vrijednosti predmeta spora sa kojom je uspio u parnici. Sud smatra da bi drugačijim tumačenjem sud potrošače odvraćao od traženja sudske zaštite prema trgovcima, što bi bilo protivno pravilima javnog poretka kojima se osigurava visoki stupanj zaštite potrošača. Osim toga, na taj način bi trgovac – makar posredno – u konačnici ostvario djelomičnu korist od toga što je potrošaču nametao ništetne ugovorne odredbe (kroz to što bi mu se umanjivala obveza naknade troška postupka), što je bez daljnjeg neprihvatljivo i protivno sustavu zaštite potrošača jer trgovac nikakvu korist od nepoštenih i ništetnih ugovornih odredbi ne smije imati, naime jedino na taj način se trgovca odvraća od nametanja nepoštenih ugovornih odredbi potrošačima za ubuduće.
28.2. Tužitelj je u sporu uspio stoga je tuženik tužitelju dužan naknaditi troškove postupka u cijelosti, i to prema vrijednosti predmeta spora 6.375,55 EUR sa kojom je uspio u parnici.

28.3. Tužitelju je priznat trošak zastupanja po punomoćniku odvjetniku, u skladu s dostavljenim i zatraženim troškovnikom, uzimajući u obzir vrijednost predmeta spora, te odredbe važeće Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ("Narodne novine" broj 138/2023 dalje u tekstu: Tarifa), i to za sastav tužbe 100 bodova (Tbr.7/1), za sastav podneska od 11. studenog 2019., 21. ožujka 2025., 4. veljače 2026., 13. veljače 2026., 7. srpnja 2026., i 17. srpnja 2026. u iznosu od po 100 bodova (Tbr. 8.t.1.), za zastupanje na ročištima od 22. svibnja 2025., 16. srpnja

2026. i 5. studenog 2026. u iznosu od po 100 bodova (Tbr. 9.t.1.), te ročišta dana 23. studenog 2026. u iznosu od 50 bodova (Tbr. 9. t.3.) dakle ukupno 1.050 bodova, što u skladu s vrijednošću boda iz Tbr. 54. Tarife iznosi 2.100,00 EUR-a, uvećano za PDV od 25 % iznosi 2.625,00 EUR-a. Tužitelj je odbijena sa zatraženim troškom za sastav podneska od dana 2. lipnja 2026. sa pripadajućim PDV-om, pošto se ne radi o podnesku koji je bio potreban za vođenje postupka. Tužitelj je odbijen i sa razlikom od zatraženog troška po višem tarifom razredu, ukupno za iznos od 2.975,00 EUR..

17.2. Tužitelju je priznat trošak financijskog vještačenja u iznosu od 500,00 EUR, kao i plaćeni iznos pristojbe na tužbu od 177,85 EUR.

17.3. Stoga je tužitelju priznat iznos od 3.302,85 EUR-a te je naloženo tuženici naknaditi isti, u roku od 15 dana. Na tako utvrđeni iznos troška tuženiku su dosuđene zatezne kamate tekuće od donošenja presude pa do isplate, po kamatnoj stopi propisanoj čl. 29. st. 2. i 8. ZOO-a, a temeljem odredbe čl. 151. stavak 3. ZPP-a.

U Dubrovniku 23. studenog 2026.

Sutkinja

Ana Poljanić

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude stranke mogu podnijeti žalbu u roku od 15 (petnaest) dana računajući od održavanja ročišta za objavu presude ukoliko je stranka bila uredno obaviještena o održavanju ročišta za objavu, odnosno

od primitka prijepisa presude ukoliko stranka nije bila uredno obaviještena o ročištu za objavu presude. Žalba se podnosi ovom sudu, pismeno, u 3 (tri) primjerka, a o žalbi odlučuje nadležni županijski sud.

PRESUDA SE DOSTAVLJA:
1. punomoćnik tužitelja
2. punomoćnik tuženika

Broj zapisa: **9-30890-79a20**

Kontrolni broj: **0ad91-6dd54-cfcb4**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:
https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Dubrovniku** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.